

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 289-86-22; 289-70-60, факс: 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, рахунок UA388201720343180001000078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

№ _____
На № 11/10-716 від 21.05.2021

**Голові Верховної Ради України
Разумкову Д. О.**

Про результати розгляду депутатського
запиту народного депутата України
Льовочкіна С. В.

Шановний Дмитре Олександровичу!

Міністерство соціальної політики разом із Міністерством фінансів, Міністерством охорони здоров'я та Національною службою здоров'я України на виконання доручення Прем'єр-міністра України Шмигала Д. А. від 28.05.2021 № 26725/1/1-21 розглянуло депутатський запит народного депутата України Льовочкіна С. В., оголошений на засіданні Верховної Ради України 21.05.2021, щодо підвищення рівня соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи (далі – постраждалі громадяни), зокрема, виконання рішень Конституційного Суду України щодо відновлення пільг та виплат і поліпшення якості медичного обслуговування постраждалих громадян та повідомляє.

Законом України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” від 28.02.1991 № 796-ХІІ (далі – Закон № 796) встановлено гарантовані державою компенсаційні виплати, доплати, види допомоги та пільги для всіх постраждалих громадян відповідно до визначених категорій.

Фінансування видатків на соціальне забезпечення постраждалих громадян проводиться в межах коштів, передбачених законами про Державний бюджет України на відповідні роки за бюджетною програмою КПКВК 2501200 „Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” (далі – КПКВК 2501200).

Варто зазначити, що Законом України „Про Державний бюджет України на 2021 рік” видатки за КПКВК 2501200 встановлено в сумі 2 570,2 млн грн, що на 403 485,0 тис. грн більше порівняно з 2020 роком.

Необхідно зауважити, що за січень – лютий 2021 року Мінсоцполітики структурним підрозділам з питань соціального захисту населення спрямовано 100 % кошторисних призначень.

Відповідно до Закону України „Про Державний бюджет України на 2016 рік” головним розпорядником за бюджетною програмою „Комплексне медико-

санітарне забезпечення та лікування онкологічних захворювань із застосуванням високовартісних медичних технологій громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” визначено Міністерство охорони здоров’я України.

Видатки на соціальний захист, у тому числі на забезпечення житлом постраждалих громадян, фінансуються в межах коштів, передбачених законами про Державний бюджет України на відповідні роки, тобто виконання Закону № 796 повністю залежить від фінансових ресурсів дохідної частини державного бюджету.

Починаючи з 2014 року видатки на забезпечення житлом постраждалих громадян в законах України про Державний бюджет України на відповідний рік Мінсоцполітики не передбачалися.

При формуванні бюджетних запитів до проекту державного бюджету на 2021 рік Міністерство соціальної політики подавало пропозиції Міністерству фінансів щодо необхідного обсягу видатків для забезпечення житлом постраждалих громадян. Ці пропозиції у Законі України „Про Державний бюджет України на 2021 рік” не враховано.

Отже, відновлення програми забезпечення житлом постраждалих громадян можливе за умов стабільного розвитку економіки та наявності достатніх фінансових ресурсів державного бюджету.

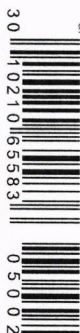
Водночас статтями 30 і 31 Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні” визначено, що облік громадян, які відповідно до законодавства потребують поліпшення житлових умов, розподіл і надання згідно із законодавством житла, що належить до комунальної власності, сприяння розширенню житлового будівництва, надання громадянам, які мають потребу в житлі, допомоги в будівництві житла, в отриманні кредитів, зокрема пільгових, та субсидій для будівництва чи придбання житла, організація за рахунок власних коштів і на пайових засадах будівництва, реконструкції та ремонту житлових будинків належать до компетенції органів місцевого самоврядування.

Статтею 63 Закону передбачено, що витрати, пов’язані з реалізацією цього Закону, фінансуються за рахунок коштів державного і місцевого бюджетів та з інших джерел, не заборонених законодавством.

Таким чином, для забезпечення житлом постраждалих громадян можуть залучатися кошти з місцевих бюджетів та з інших джерел, не заборонених законодавством.

Що стосується пенсійного забезпечення постраждалих громадян, то зазначене питання регулюється Законом № 796, Законом України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” та нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до цих законів.

Згідно зі статтею 54 Закону № 796 (у редакції Закону України „Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України” від 28.12.2014 № 76-VIII (далі – Закон № 76), пенсії по інвалідності, що настала внаслідок каліцтва чи захворювання, і пенсії у зв’язку з втратою годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи можуть призначатися за бажанням громадянина із заробітку, одержаного за роботу в зоні відчуження в 1986–1990 роках, у розмірі відшкодування фактичних збитків, який визначається відповідно до законодавства.

В усіх випадках розмір середньомісячної заробітної плати за роботу в зоні відчуження у 1986–1990 роках, який враховується для обчислення пенсії, не може перевищувати 3,0 тис. карбованців.

Умови, порядок призначення та мінімальні розміри пенсії по інвалідності, що настала внаслідок каліцтва чи захворювання, і пенсії у зв'язку з втратою годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи визначаються актами Кабінету Міністрів України з відповідних питань.

Механізм обчислення пенсій по інвалідності, що настала внаслідок каліцтва чи захворювання, і пенсій у зв'язку з втратою годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи відповідно до статей 54, 57 та 59 Закону № 796, а також розміри пенсій, меншими від яких не можуть бути пенсії по інвалідності постраждалих громадян, віднесених до категорії 1 (як учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, так і потерпілих) визначено Порядком обчислення пенсій особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1210 „Про підвищення рівня соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” (зі змінами).

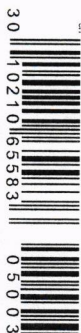
Рішенням Другого сенату Конституційного Суду України від 07.04.2021 № 1-р(II)/2021 за конституційною скаргою громадянина України Дяченка О. М. та інших громадян України щодо відповідності Конституції України (конституційності) підпункту 13 пункту 4 розділу I Закону України „Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України” від 28.12.2014 № 76-VIII (далі – Рішення № 1-р) визнано такою, що не відповідає Конституції України (є неконституційною), частину третю статті 54 Закону № 796 у редакції Закону № 76 щодо визначення актами Кабінету Міністрів України мінімальних розмірів пенсій по інвалідності, що настала внаслідок каліцтва чи захворювання, і пенсій у зв'язку з втратою годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Верховній Раді України протягом трьох місяців з дня ухвалення Рішення № 1-р потрібно привести вищезазначені норми статті 54 Закону № 796 у редакції Закону № 76 у відповідність до Конституції України та Рішення № 1-р.

На виконання Рішення № 1-р Мінсоцполітики підготовлено та надіслано на розгляд Уряду проект Закону України „Про підвищення рівня соціального захисту для осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, та осіб, які брали безпосередню участь у ліквідації інших ядерних аварій та їх наслідків, у ядерних випробуваннях, у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї і внаслідок цього стали особами з інвалідністю”.

Мінсоцполітики постійно працює над удосконаленням соціального захисту всіх категорій громадян, у тому числі постраждалих.

Так, у Верховній Раді України зареєстровано проект Закону України „Про заходи щодо упорядкування системи розрахунків розмірів прожиткового мінімуму, соціальних виплат, грошових платежів і стягнень та плати за надання адміністративних послуг (адміністративного збору)” (реєстр. № 5045 від 08.02.2021) (далі – законопроект № 5045), яким передбачено з 01.01.2022 змінити підходи до розрахунку прожиткового мінімуму та удосконалити сфери його застосування.

На сьогодні мінімальні розміри пенсій, розмір додаткової пенсії за шкоду, заподіяну здоров'ю, надбавок, доплат до пенсії, розмір пенсії за особливі заслуги перед Україною, що виплачуються особі незалежно від того, за нормами якого закону призначено пенсію, розраховуються від прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність. Фактичний розмір прожиткового мінімуму для визначення, зокрема, мінімальної пенсії, наразі не застосовується.

Законопроектом № 5045 пропонується для визначення розмірів виплат, які не є основними доходами громадян, таких як підвищення, доплати та надбавки, застосовувати не прожитковий мінімум, а базову величину для соціальних виплат населенню, яку передбачається затверджувати у законі про Державний бюджет України на відповідний рік.

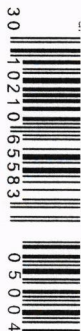
Після прийняття цього законопроекту будуть опрацьовуватися пропозиції щодо визначення розмірів додаткової пенсії за шкоду, заподіяну здоров'ю, у відсотковому співвідношенні до базової величини для соціальних виплат населенню.

Також 29.04.2021 прийнято за основу проект Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” щодо підвищення рівня пенсійного забезпечення окремих категорій осіб (реєстр. № 4555 від 29.12.2020), яким, зокрема, пропонується (за бажанням особи) обчислювати пенсію по інвалідності відповідно до Закону № 796 особам із числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, визначених статтею 10 цього Закону, щодо яких встановлено причинний зв'язок інвалідності з Чорнобильською катастрофою, а також особам, які брали безпосередню участь у ліквідації інших ядерних аварій та їх наслідків, у ядерних випробуваннях, у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї і внаслідок цього стали особами з інвалідністю, і пенсію у зв'язку з втратою годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи за осіб з їх числа з урахуванням заробітної плати, обчисленої виходячи з п'ятикратного розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня відповідного року.

Водночас зазначаємо, що із 2019 року запроваджено механізм щорічного перерахунку раніше призначених пенсій шляхом збільшення показника середньої заробітної плати (доходу) в Україні, який застосовується для обчислення пенсії.

На сьогодні мінімальні розміри пенсій, розмір додаткової пенсії за шкоду, заподіяну здоров'ю, надбавок, доплат пенсії за особливі заслуги перед Україною, що отримуються особою незалежно від того, за нормами якого закону призначено пенсію, розраховуються від прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність.

За інформацією Міністерства охорони здоров'я, Законом України „Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення” від 19.10.2017 № 2168-VIII (далі – Закон № 2168) передбачено впровадження нової моделі системи охорони здоров'я, згідно з якою держава гарантує надання громадянам, у тому числі постраждалим, необхідних їм медичних послуг та лікарських засобів, визначених програмою медичних гарантій (згідно з переліком та обсягом медичних послуг і лікарських засобів), за рахунок коштів Державного бюджету України.

Статтею 10 Закону № 2168 на всій території України встановлюються єдині тарифи оплати, зокрема, надання медичних послуг за програмою медичних гарантій. Тарифи розробляються і затверджуються в порядку, визначеному для програми медичних гарантій, та є її невід'ємною частиною.

Для отримання медичної допомоги з 01.04.2020 всі пацієнти за електронним направленням сімейного або профільного лікаря, у якого вони перебувають на обліку, можуть звернутися до будь-якого закладу охорони здоров'я, що уклав контракт із Національною службою здоров'я України, за відповідним пакетом медичних послуг.

Варто зазначити, що законодавчо визначені пільги, передбачені постраждалим громадянам та іншим пільговим категоріям населення, залишаються незмінними. При цьому наявність статусу постраждалого громадянина не є обов'язковою для отримання безоплатного лікування, оскільки право на безоплатне медичне забезпечення за програмою медичних гарантій надається всім громадянам. Медична реформа має на меті забезпечення усіх мешканців України якісними медичними послугами.

Таким чином, державою гарантовано забезпечення якісним медичним обслуговуванням пільгових категорій населення (зокрема постраждалих громадян) за програмою медичних гарантій відповідно до показань.

На сьогодні питання безоплатного лікування постраждалих громадян врегульовано постановою Кабінету Міністрів України від 17.08.1998 № 1303 „Про впорядкування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань” (зі змінами). Постановою Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 № 1009 „Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 17.08.1998 № 1303” передбачено, що безоплатно та на пільгових умовах відпускаються лікарські засоби, які зареєстровані в Україні в установленому законом порядку та включені до стандартів у сфері охорони здоров'я, у тому числі для зазначеної категорії громадян. Крім цього, фінансування пільгового забезпечення постраждалих громадян у разі амбулаторного лікування лікарськими засобами за рецептами лікарів проводиться за кошти місцевих бюджетів.

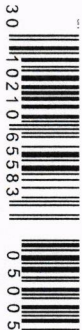
До програми медичних гарантій також входить програма реімбурсації „Доступні ліки”, за якою з 2017 року пацієнти, у тому числі постраждалі громадяни, можуть отримати ліки від серцево-судинних захворювань, діабету II типу та бронхіальної астми за рецептом лікаря первинної ланки безоплатно або з незначною доплатою.

Народного депутата України Львовчкіна С. В. поінформовано окремим листом.

З повагою

перший заступник Міністра

Євген КОТИК

МІНСОЦПОЛІТИКИ

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА

Лист
11391/0/2-21/56 від 25.06.2021 р.
Стосовно запиту народного депутата України
Львовочкіна С. В., щодо необхідності посилення
соціального захисту громадян, постраждалих від
наслідків аварії на ЧАЕС
Підписано: **Котик Євген Дмитрович**

До документа
Кабінет Міністрів України
Доручення
№ 26725/1/1-21 від 28.05.2021р.

АСУД "ДОК ПРОФ 3"
МІНСОЦПОЛІТИКИ
11391/0/2-21/56 від 25.06.2021
Котик Євген Дмитрович
ЕЦП Котик Євген Дмитрович
Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000F1F22E0066D98200

Апарат Верховної Ради України
КАРТКА ДОКУМЕНТА

561692

Кореспонденти Котик Є. Д. Міністерство соціальної політики України (всього 1)
Вид документа Відповідь на депутатський запит
Вих. № та дата кореспондента № ДСК 11391/0/2-21/56 від 25.06.2021
Реєстр. № та дата реєстрації 210543 від 25.06.2021
Арк./прим. 5/1
Стислий зміст На №11/10-716 Стосовно запиту народного депутата України Льовочкіна С. В., щодо необхідності посилення соціального захисту громадян, постраждалих від наслідків аварії на ЧАЕС

Проходження документа (особа, у якій є позначка «Оригінал»)	Дата передачі оригіналу ВСК	Дата отримання оригіналу	Підпис